

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport
De heer V.P.G. Karremans
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 28 januari 2025

betreft *Vragen n.a.v. ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Warenwetbesluit Vlees, gehakt en vleesproducten, het Warenwetbesluit Zuivel en het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten*

ons kenmerk 176116U

Geachte heer Karremans,

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft met belangstelling kennisgenomen van de brief van 19 november 2024 waarin u het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Warenwetbesluit Vlees, gehakt en vleesproducten, het Warenwetbesluit Zuivel en het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten aanbiedt.¹ De leden van de fracties van de **BBB** en de **PvdD** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB:

De melktap is naar de mening van de leden van de fractie van de BBB méér dan een handige manier om melk te kopen; het is een symbool van de voedseltransitie. Het is het voorbeeld van een voedselsysteem waarin consumenten meer verbonden zijn met de bron van hun voedsel en waarin lokale productie en consumptie centraal staan. Melktaps maken het mogelijk om de afstand tussen boer en consument te verkleinen, de keten te verduurzamen en consumenten meer controle te geven over hun voedselkeuzes. En dat allemaal veelal als een natuurlijk initiatief van de boer naar de maatschappij, niet als een verdienmodel.

Uit een risicoanalyse van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) enkele jaren geleden is gebleken dat rauwe melk en rauwe room risico's kunnen vormen die tot voor kort niet goed werden afgedekt in de wetgeving.² Vervolgens heeft de overheid nieuwe wetgeving vastgesteld. De nieuwe eisen zijn opgenomen in het Warenbesluit hygiëne van levensmiddelen. Het aëroob kiemgetal van rauwe melk bij 30°C moet twee keer per maand worden getest. Daarnaast moet rauwe melk of rauwe room maandelijks worden onderzocht op ziekteverwekkende bacteriën en andere vastgestelde parameters. Als gedurende zes maanden achter elkaar aan de criteria wordt voldaan, kan de frequentie van het onderzoek worden verlaagd naar eenmaal per twee maanden.

¹ Kamerstukken I 2024-25, 31532, B.

² NVWA bureau, 2022. Risicobeoordeling voedselveiligheidsrisico's van rauwe consumptiemelk gedurende de be-waarfase. TRCVWA/2022/2887. Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Bureau Risicobeoordeling & onder-zoek, Utrecht.

datum 28 januari 2025

ons kenmerk 176116U

blad 2

De genoemde eisen voor de melktaps brengen aanzienlijke regeldruk en relatief hoge maandelijkse kosten met zich mee, waardoor boeren overwegen hun melktaps te sluiten. Hierdoor dreigt een laagdrempelige manier om kennis te maken met de boer en zijn lokale producten te verdwijnen, waardoor steeds meer kinderen denken dat melk afkomstig is van de supermarkt. De leden van de BBB-fractie hebben hierover de volgende vragen:

1. Kunt u de risicoanalyse van de NVWA, waaruit genoemd risico blijkt, ook aan de Eerste Kamer doen toekomen? Hoe groot is dit risico precies? Kunt u een indicatie geven van het aantal mensen dat de afgelopen tien jaar aantoonbaar ziek is geworden door rauwe melk of rauwe room?
2. Staan de kosten van de controles voor de boeren en de inspanning van de NVWA voor handhaving van deze nieuwe regelgeving in verhouding tot het genoemde risico? Deze leden ontvangen hier graag een toelichting op en verzoeken u vriendelijk hierbij in ogenschouw te nemen dat de melktaps mede een gevolg zijn van de voedseltransitie, het lokaal kopen van producten en de bewustwording van verduurzaming.
3. Is een dergelijke controle van melktaps ook ingevoerd in de ons omringende landen? Wat is de frequentie waarmee melktaps in deze landen hun producten moeten controleren op ziekteverwekkende bacteriën? Betekent dit dat de Nederlandse regelgeving op dit gebied strenger is dan in die landen? Hoe verhoudt dit zich tot de afspraken in het regeerakkoord?
4. Als gedurende zes maanden geen ziekteverwekkende bacteriën zijn gevonden in de rauwe melk of rauwe room, kan de frequentie van de onderzoeken worden verlaagd naar eenmaal per twee maanden. Waarom heeft de regering er niet voor gekozen om te beginnen met één keer per twee maanden te controleren en, als er ziekteverwekkende bacteriën worden gevonden, de controles het eerste halfjaar na heropening te verdubbelen? Kan dit wellicht alsnog? Zo nee, waarom niet?
5. De wijziging van de hygiënevoorschriften voor de directe levering van rauwe melk aan consumenten vloeit voort uit adviezen van het Bureau Risicobeoordeling & Onderzoek (BuRO) van de NVWA.³ Deze adviezen zijn gebaseerd op risicobeoordelingen van de zuivelketen en van voedselveiligheidsrisico's van rauwe consumptiemelk gedurende de bewaarfase. Dit staat los van de consumptie. Door verplichte informatie in de ruimte van de melktaps wordt al bewerkstelligd dat de consument geïnformeerd wordt over hoe rauwe melk te consumeren en wat de voor- en nadelen zijn. De bewustwording bij de consumptie van rauw vlees en rauwe melk is goed; een specifieke doelgroep eet deze producten en is zich bewust van de voor- en nadelen, constateren deze leden. Waarom moeten er strengere hygiëne-eisen gelden voor de consumptie van rauwe melk om de veiligheid ervan te vergroten?
6. Wanneer worden deze beoogde maatregelen geëvalueerd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD:

1. Met deze wijziging worden de definities van melk en rauwe melk in het Warenwetbesluit Zuivel in lijn gebracht met verordening (EU) 1309/2013. Die definitie beperkt zich tot melk van dierlijke afkomst (koeien, bizon, waterbuffels, geiten, en zo meer). Bent u het met de leden van de PvdD-fractie eens dat deze definitie ten onrechte melk, afkomstig van bijvoorbeeld haver, rijst, amandelen of soja, uitsluit en daarmee voorbijgaat aan de snelle ontwikkelingen op het gebied

³ NVWA bureau, 2022, *Risicobeoordeling voedselveiligheidsrisico's van rauwe consumptiemelk gedurende de bewaarfase*, TRCVWA/2022/2887, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Bureau Risicobeoordeling & onderzoek, Utrecht.

datum 28 januari 2025

ons kenmerk 176116U

blad 3

- van plantaardige zuivel sinds de Europese verordening werd aangenomen? Bent u voornemens om hiertegen in de Europese Unie (EU) bezwaar te maken, mede gezien de veranderde markt-omstandigheden?
2. In artikel II, onder N (wijziging van het eerste lid van artikel 12) en O (wijziging van artikel 12a), wordt met de term "kaas", kaas van verschillende soorten (dierlijke) melk bedoeld, waaronder geiten- en schapenkaas. Ook hierbij geldt dat plantaardige kaas buiten het Warenwetbesluit Zuivel wordt geplaatst. Bent u voornemens om in de EU te pleiten voor het dusdanig aanpassen van de definitie van kaas, dat kaas van plantaardige ingrediënten ook kaas mag heten en daarmee dus ook in voornoemde verordening en het Warenwetbesluit wordt opgenomen?
 3. Bent u op de hoogte van het feit dat caseïne-eiwit inmiddels ook door micro bacteriële fermentatie tot stand kan komen, dus zonder tussenkomst van een koe? Zo ja, gaat u ervoor zorgen dat de EU voornoemde verordening ook wat deze definitie betreft aangepast voor kaas-identieke producten?
 4. In het Handboek Etikettering van Levensmiddelen van de NVWA wordt caseïne geschaard onder melkeiwitten.⁴ Gaat u ook dit aanpassen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?
 5. Tot slot wordt in het Warenwetbesluit Vlees, gehakt en vleesproducten uitsluitend melding gemaakt van vlees afkomstig van dieren, terwijl vleesvervangers de laatste jaren ook een enorme vlucht hebben genomen. Momenteel is het gebruik van termen als 'gehakt' en 'worst' alleen voorbehouden aan vlees van dierlijke herkomst en mogen vegetarische vleesvervangers deze termen alleen gebruiken als de term 'vegetarisch' eraan voorafgaat (dus 'vegetarisch gehakt'). Bent u voornemens om in de EU bezwaar aan te tekenen tegen deze beperkte definiëring? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 26 februari 2025.

Hoogachtend,

G. Prins

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

⁴ Zie <https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/etikettering/publicaties/handboek-etikettering-van-levensmiddelen>, p. 36.